

af et Kirke raad kjende vi fra tidligere Dage; medens den ærebe Minister havde sin Plads for den anden Ende af dette Bord, have vi hørt ham med Begjæring og Varme i Grundlovens Navn at tale Kirke raadets Sag. Det lykkedes dengang ikke at gennemføre Forslaget, men at det endnu er Ministerens Formaal, har Discussionen ved Finantslovens første Behandling noksom aabenbaret os. Disse Forslag, jeg har tilladt mig at omtale, ville komme til nærmere Forhandling, naar de fra et andet Sted naae herind til, hvis de da naae herind; de kunne ikke andet end vække vor Opmærksomhed for, at vi gaae fremad efter Ministerens Hensigt til en mere omfattende Reform i de kirkelige Forhold. I Forbindelse dermed staaer det Forslag; der er stillet om et nyt Nr. 1. blandt Instituter med særlige Fonds under Kirke- og Undervisningsministeriet, og her vil da den rette Leilighed være til at drøfte et meget vigtigt Spørgsmaal, som jeg for mit Bedkommende maa ønske afgjort, inden vi overhovedet inblade os paa nogen videregaaende Reform i kirkelige Forhold, nemlig det Spørgsmaal: Hvem har Eiendoms- og Dispositionsretten over det Guds og de Midler, hvoraf Geistlighedens Løn nu afholdes? Det er dette Spørgsmaal, jeg har ønsket at bringe paa Bane og til Afgjørelse ved det Endringsforslag, jeg har stillet under Nr. 2, at der nemlig ved Posten B. l. a. 2. efter Ordene „hørfaldes ved Vacance“ skal tilføies: „Tøvrigt afholdes Geistlighedens Lønning af de samme Midler og paa samme Maade som hidtil.“ Jeg havde troet og troer endnu at kunne forudsætte om et stort Antal Medlemmer af dette Thing, at de ere aldeles enige om, at der i Kirkeligheden ikke kan være nogen Tvivl om, hvem Eiendomsretten og Dispositionsretten over de Midler, hvoraf Geistligheden lønnes, tilhører; jeg for mit Bedkommende formener, at det allerede fuldkommen klart fremgaaer af Grundlovens § 3, hvor der staaer: „Den evangelisk-lutheriske Kirke er den danske Folkekirke og understøttes som saadan af Staten.“ Efter mit Skjøn er her en klar og tydelig Betegnelse af, at de Midler, hvormed Geistligheden nu lønnes, ere en Understøttelse, som Staten giver.

Dette er den Grundbetragtning, som man efter min Formening i dette Forhold maa fastholde, og jeg troer, at der er Leilighed til at udtale den mere bestemt ved Betagelsen af mit Endringsforslag. Uanset at de Ord staae i Grundloven, jeg har tilladt mig at gjøre opmærksom paa, og uanset den praktiske Fortolkning, man har givet disse Ord ved at optage Biskoppernes Løn paa Indtægtsiden blandt Kongerigets Indtægter, har jeg ikke destomindre hørt, at der lader sig reise Tvivl om, hvor Eiendomsretten egentlig er; der tales saaledes, og vi have hørt det endnu i Aften, om Kirkens Eiendom, der tales om Kirken som en Commune, og engang imellem tales der, dog maaskee af en Hændelse, reentud om den evangelisk-lutheriske Kirkes Eiendomsret. Jeg troer imidlertid, at der ikke tales om den evangelisk-lutheriske Kirkes Eiendomsret uden ved en fuldstændig Forveksling af 2 fra hinanden meget forskellige Ting. Der har nemlig engang i Danmark været en Kirke, med Hensyn til hvilken der vel kunde være Tale om, at den havde en Eiendomsret; den har været bestridt af Abskillige, den har været indrømmet af Andre, jeg skal lade Sagen staae uafgjort her, men jeg vil sige, kan der være Tale om, at nogen Kirke i Danmark har Eiendomsret og, som den ærebe Taler (Hammerich) hittede, fra ældgammel Tid har Eiendomsret til de Midler, hvoraf Geistligheden nu lønnes, saa er det ikke den evangelisk-lutheriske Kirke, men saa maa det være den katolske Kirke. Den katolske Kirkes Forhold til Staten var og er endnu, hvor den er den herskende Kirke, idetmindste tilbeels en anden, end den evangelisk-lutheriske Kirkes Forhold efter Katholicismen blev og siden nogensinde har været. Den katolske Kirke stod med en større eller mindre Selvstændighed overfor Staten, den stod med et Hoved udenfor Staten, og man maa ikke glemme, at dette gav denne Kirke en væsentlig anden Stilling end den, som den evangelisk-lutheriske Kirke fik efter den; den katolske Kirke stod med Selvstændighed overfor eller ved Siden af Statsmagten, og deraf kan det efter mit Skjøn forklares, at der er dem, som mene, at den katolske Kirke har havt en virkelig Eiendomsret; støttet paa disse Betragtninger lader det sig forsvare,